

1. Identificación da programación
Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36020261	Terra de Turonio	Gondomar	2023/2024

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
AFD	Actividades físicas e deportivas	CMAFD02	Guía no medio natural e de tempo libre	Ciclos formativos de grao medio	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP1327	Guía ecuestre	2023/2024	4	70	84

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	DORINDA SEIJO SOUTO, MÓNICA ABRAIN IGLESIAS
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

Esta programación realízase para o módulo ORGANIZACIÓN DE ITINERARIOS pertencente ao Ciclo MEDIO DE GUÍA NO MEDIO NATURAL E DE TEMPO LIBRE o título de Técnico/a de guía no medio natural e de tempo libre, da Familia Profesional Actividades físico-deportivas, cunha duración de 2.000 horas

Todos os contidos e actividades de ensinanza- aprendizaxe especificados en dita programación, van encamiñados a que o alumnado, futuros/as técnicos/as en GUÍA NO MEDIO NATURAL E DE TEMPO LIBRE , obteñan a cualificación profesional para organizar itinerarios e guiar grupos por contornas naturais de baixa e media montaña, terreo nevado tipo nórdico, cavidades de baixa dificultade, barrancos de baixo risco, medio acuático e instalacións de lecer e aventura, progresando a pé, con cordas, en bicicleta, en embarcacións e a cabalo, así como dinamizar actividades de tempo libre, adaptando todo iso aos participantes, respectando o medio ambiente e garantindo a calidade e a seguridade.

AMBITO DE TRABALLO:

Ámbito das actividades deportivo-recreativas na natureza e turismo activo, deportivo ou de aventura e en instalacións de lecer e aventura, así como en actividades socioeducativas de tempo libre, vixilancia e rescate en espazos acuáticos naturais. Tamén poden exercer a súa actividade en unidades de intervención acuática e equipos de rescate e socorrismo.

A actividade profesional realízase tanto de forma autónoma como contratada, no ámbito público, autonómica ou local, e no ámbito privado, en grandes, medianas e pequenas empresas de servizos vinculadas aos sectores produtivos do deporte, turismo e lecer e tempo libre educativo infantil e xuvenil.

Ambiente para traballar:

Deseñador de itinerarios terrestres alta e media montaña, deseñador de itinerarios ecuestres alta e media montaña, deseñador de itinerarios en bicicleta por terreos de alta e media montaña, deseñador de itinerarios polo medio acuático en embarcacións de recreo , deseñador e organizador de actividades físico-deportivas recreativas guiadas polo medio natural, encargado de prevención e seguridade en eventos en bicicleta, encargado de prevención e seguridade en eventos ecuestres, guía en actividades de sendeirismo, montañismo por baixa e media montaña.

Guía de barrancos de baixa dificultade.

Guía de espeleología de dificultade baixa.

Guía de itinerarios en bicicleta de montaña.

Guía de itinerarios de cicloturismo

Guía de itinerarios de cabalo.

Guía de itinerarios polo medio acuático en embarcacións

, monitor de tempo libre educativo infantil e xuvenil.

Monitor de campamentos, de albergues de mocidade, , de granxas-escolas.

Monitor de actividades no marco escolar.

Monitor de instalacións de lecer e aventura.

Socorrista en praias marítimas. Socorrista en lagos e encoros.
Socorrista en actividades acuáticas na contorna natural.
Socorrista en actividades náutico-deportivas.
Socorrista en praias fluviais.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	RevisarRevisa, prepara y recoge los materiales, los caballos y los medios para la ruta interpretando su uso y el procedimiento establecido	controlar el montaje de cada material , con sus usos y montaje	10	20
2	. Verifica y adapta los itinerarios ecuestres analizando las características de los participantes y las condiciones de realización de la actividad	conocer las condiciones y como son los participantes de la actividad, para segun sea poder adecual y carecterizar la ruta	10	10
3	Guía grupos por itinerarios ecuestres relacionando las técnicas de progresión con el programa establecido y con las condiciones del medio	realizacion de la ruta adaptandolo a la progresion y adaptandolo al medio	10	2
4	Colabora en la organización de actividades ecuestres recreativas interpretando el procedimiento establecido	colaborar con algun evento con actividades recreativas , estableciendo una adaptacion del procedimiento	5	5
5	Realiza actividades ecuestres recreativas, según protocolo establecido, relacionando las características de los y las participantes con los procedimientos de actuación	hacer actividades recreativas deportivas ecuestres, con el protocolo establecido	8	10
6	Valora las actividades ecuestres recreativas y de conducción de grupos a caballo analizando los datos recopilados	realizar una recopilacion de datos de las actividades y hacer unas vazloraciones, constructivas	8	10
7	mantenimiento y almacenaje de arreos	organizacion de distintos materiales de uso y su mantenimiento	10	20
8	Caballos para la ruta ecuestre. Estado físico-temperamental y aptitud del caballo para la ruta	conocer las necesidades físicas y de salud del caballo	10	10
9	Personal, documentación y permisos para las rutas ecuestres.	distintas documentaciones y permisos necesarios	8	8
10	Normativa ambiental, de bienestar animal y de prevención de riesgos laborales.	conocer la normativa	5	5

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	Revisar/Revisa, prepara y recoge los materiales, los caballos y los medios para la ruta interpretando su uso y el procedimiento establecido	10

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Revisa, prepara e recolle os materiais, os cabalos e os medios para a ruta, e interpreta o seu uso e o procedemento establecido	NO
RA4 - Participa na organización de actividades ecuestres recreativas e interpreta o procedemento establecido	NO
RA5 - Realiza actividades ecuestres recreativas, segundo o protocolo establecido, tendo en conta a relación entre as características das persoas participantes e os procedementos de actuación	NO
RA6 - Valora as actividades ecuestres recreativas e de conducción de grupos a cabalo, e analiza os datos compilados	NO

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Comprobouse a dispoñibilidade e a operatividade correcta dos medios e dos materiais necesarios para a ruta
CA4.1 Caracterizáronse os tipos de actividades recreativas da empresa
CA4.3 Establecéronse criterios de asignación de animais a cada perfil das persoas participantes
CA4.4 Comprobouse previamente o comportamento de animais, equipamentos, materiais, instalacións e espazos
CA5.1 Preparáronse os espazos, os animais e os materiais para as actividades ecuestres recreativas
CA5.2 Informouse ás persoas participantes acerca das normas que deben seguirse nas actividades ecuestres recreativas
CA5.5 Guiouse do destre a ponis durante os paseos infantís a cabalo

Criterios de avaliación
CA6.1 Recolléronse datos sobre a propia actuación e sobre as reaccións do grupo na actividade
CA6.5 Analizouse a adecuación dos equipamentos e dos materiais utilizados na actividade ecuestre
CA6.6 Cubriuse a ficha de valoración da actividade segundo o programa desta

4.1.e) Contidos

Contidos
Equipamentos e materiais para rutas ecuestres. Funcións dos elementos do equipamento ecuestre. Equipamento e material ecuestre do cabalo e do xinete ou da amazona en ruta. Equipamento, avituallamento e material ecuestre colectivo en ruta. Equipamentos e materiais específicos para persoas con diversidade funcional e/ou necesidades especiais.
Coidados e transporte equinos antes, durante e despois da ruta. Hixiene e aplicación de primeiros auxilios ao cabalo. Reparacións básicas da ferraxe. Técnicas de suxeición dos animais para a súa ferraxe. Tipos de ferraxes e características. Usos, seguridade e hixiene dos medios de transporte. Control de humidade dos cascos. Técnicas para embarque e desembarque; persoal e medios necesarios. Colocación dos animais e permanencia no vehículo. Necesidades básicas do cabalo durante a viaxe: hidratación, alimentación e repouso.
Espazos protexidos. Lexislación.
Técnicas de condución de grupos con cabalos no medio natural.
Situación do/da guía respecto ao grupo e control deste. Revisión do material do grupo e do equipamento de cada persoa usuaria. Protocolo de solución de dificultades en ruta. Protocolo de situación de emerxencia e primeiros auxilios.
Códigos de sinais para a condución dun grupo a cabalo. Transmisión de información en ruta. Aparellos de comunicación interna e externa.
Criterios de asignación dos animais. Características do equino para actividades ecuestres recreativas. Características do equino para actividades de hipoterapia. Binomio xinete-cabalo compensado.
Supervisión de recursos implicados en actividades ecuestres recreativas. Preparación de espazos. Selección e preparación dos animais en función da actividade e das persoas participantes. Revisión de materiais para actividades. Colocación do equipamento e do material para as actividades ecuestres recreativas.
Información a participantes. Contidos e tipo de linguaxe. Adaptacións para facilitar o proceso a persoas con diversidade funcional: normativa da empresa e das actividades. Normas de seguridade. Instrucións á persoa usuaria en equitación de lecer. Exercicios de asimilación técnica. Traballo individualizado e en grupo. Datos de interese de patrimonio natural e/ou cultural.
Paseos en poni. Guiado do destro. Guiado da man. Colaborador lateral de seguridade. Paseo a cabalo. Paseo en grupo. Diferenzas entre paseo e ruta montando a cabalo. Guía personalizada ou de grupo. Adecuación ao nivel do grupo. Distribución e organización do grupo. Control do grupo. Paseo en coche de cabalos. Selección do equipamento de enganche e colocación. Enganche. Condución por estrada e por medio natural.
Fichas de control de valoración da actividade. Tipos. Procedementos de toma de datos no desenvolvemento da actividade: compilación de información. Análise da actividade, do grupo e do persoal técnico. Valoración respecto ao programa. Documentos de avaliación. Elaboración da documentación.
Adecuación dos equipamentos e dos materiais utilizados na actividade ecuestre. Valoración da adaptación dos equipamentos aos animais e ás persoas participantes.

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	. Verifica y adapta los itinerarios ecuestres analizando las características de los participantes y las condiciones de realización de la actividad	10

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Revisa, prepara e recolle os materiais, os cabalos e os medios para a ruta, e interpreta o seu uso e o procedemento establecido	NO
RA2 - Verifica e adapta os itinerarios ecuestres, para o que analiza as características das persoas participantes e as condicións de realización da actividade	NO
RA3 - Guía grupos por itinerarios ecuestres tendo en conta a relación das técnicas de progresión co programa establecido e coas condicións do medio	NO
RA4 - Participa na organización de actividades ecuestres recreativas e interpreta o procedemento establecido	NO
RA5 - Realiza actividades ecuestres recreativas, segundo o protocolo establecido, tendo en conta a relación entre as características das persoas participantes e os procedementos de actuación	NO
RA6 - Valora as actividades ecuestres recreativas e de condución de grupos a cabalo, e analiza os datos compilados	NO

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.2 Comprobáronse o estado e a aptitude dos cabalos para a ruta
CA1.3 Prestáronselles os coidados básicos antes, durante e despois da etapa
CA1.5 Definíronse os elementos do equipamento e os materiais para a ruta, así como as súas funcións
CA2.8 Aplícase a normativa da zona da actividade para a planificación de itinerarios a cabalo
CA3.1 Proporcionouse información ás persoas participantes sobre o itinerario, sobre as normas para a realización da actividade, sobre as características do cabalo e sobre o uso do equipamento e do material, para garantir a seguridade
CA3.5 Utilizáronse códigos de sinais e aparellos de comunicación para transmitir durante a ruta información ao grupo e, de ser o caso, a axentes externos
CA3.6 Realizáronse manobras de apoio ás persoas participantes que presenten dificultades na progresión pola ruta
CA4.1 Caracterizáronse os tipos de actividades recreativas da empresa
CA4.3 Establecéronse criterios de asignación de animais a cada perfil das persoas participantes
CA4.4 Comprobouse previamente o comportamento de animais, equipamentos, materiais, instalacións e espazos

Criterios de avaliación
CA5.1 Preparáronse os espazos, os animais e os materiais para as actividades ecuestres recreativas
CA5.2 Informouse ás persoas participantes acerca das normas que deben seguirse nas actividades ecuestres recreativas
CA5.3 Instruíuse ás persoas participantes en actividades de equitación con obxectivo recreativo
CA5.5 Guiouse do destro a ponis durante os paseos infantís a cabalo
CA6.1 Recolléronse datos sobre a propia actuación e sobre as reaccións do grupo na actividade
CA6.2 Rexistráronse as incidencias cuanto ao axuste da actividade aos tempos previstos
CA6.3 Rexistráronse as condutas dos animais que non sexan adecuadas para a actividade ecuestre na que están implicados
CA6.4 Recolléronse incidencias que afecten a seguridade durante o desenvolvemento das actividades
CA6.5 Analizouse a adecuación dos equipamentos e dos materiais utilizados na actividade ecuestre
CA6.6 Cubriuse a ficha de valoración da actividade segundo o programa desta
CA6.7 Elaborouse un informe sobre a actividade ecuestre realizada e propuxéronse medidas correctoras dos desaxustes detectados

4.2.e) Contidos

Contidos
Equipamentos e materiais para rutas ecuestres. Funcións dos elementos do equipamento ecuestre. Equipamento e material ecuestre do cabalo e do xinete ou da amazona en ruta. Equipamento, avituallamento e material ecuestre colectivo en ruta. Equipamentos e materiais específicos para persoas con diversidade funcional e/ou necesidades especiais.
Cabalos para a ruta ecuestre. Estado físico-temperamental e aptitude do cabalo para a ruta. Procedementos de revisión do estado do cabalo. Detección de problemas de saúde. Comprobación de signos de fatiga, feridas, mazaduras e outros síntomas físicos. Preparación do cabalo para a ruta. Adaptación do equipamento e do material aos cabalos e ás persoas participantes. Criterios de seguridade. Comportamento do cabalo en ruta.
Coidados e transporte equinos antes, durante e despois da ruta. Hixiene e aplicación de primeiros auxilios ao cabalo. Reparacións básicas da ferraxe. Técnicas de suxeición dos animais para a súa ferraxe. Tipos de ferraxes e características. Usos, seguridade e hixiene dos medios de transporte. Control de humidade dos cascos. Técnicas para embarque e desembarque; persoal e medios necesarios. Colocación dos animais e permanencia no vehículo. Necesidades básicas do cabalo durante a viaxe: hidratación, alimentación e repouso.
Compilación de datos e información de ruta previa á actividade. Exame do terreo a cabalo. Comprobación de características achegadas pola cartografía.
Verificación do tipo de terreo e dos puntos de dificultade. Adaptación do terreo aos tipos de vías. Notas de campo. Condicións do firme que afectan a marcha do cabalo. Alternativas para pasos conflitivos da ruta: arboredos, costas pronunciadas, extensións de auga e terreos esvaradíos ou escarpados. Comprobación dos protocolos de seguridade.
Vías alternativas para os posibles pasos conflitivos da ruta ecuestre.

Contidos
<p>Verificación de condicións do itinerario. Duración. Distribución do esforzo e das necesidades de avituallamento. Lugares e espazos. Puntos de reagrupamento e descanso durante o percorrido. Zonas de evacuación do grupo a cabalo. Zonas de puntos perigosos. Respecto polas demais persoas usuarias. Normas de acceso aos itinerarios. Restricións cos équidos.</p> <p>Espazos protexidos. Lexislación.</p> <p>Técnicas de condución de grupos con cabalos no medio natural.</p> <p>Demostración e control de manexo nas técnicas de equitación na ruta ou na actividade.</p> <p>Situación do/da guía respecto ao grupo e control deste. Revisión do material do grupo e do equipamento de cada persoa usuaria. Protocolo de solución de dificultades en ruta. Protocolo de situación de emerxencia e primeiros auxilios.</p> <p>Códigos de sinais para a condución dun grupo a cabalo. Transmisión de información en ruta. Aparellos de comunicación interna e externa.</p> <p>Criterios de asignación dos animais. Características do equino para actividades ecuestres recreativas. Características do equino para actividades de hipoterapia. Binomio xinete-cabalo compensado.</p> <p>Supervisión de recursos implicados en actividades ecuestres recreativas. Preparación de espazos. Selección e preparación dos animais en función da actividade e das persoas participantes. Revisión de materiais para actividades. Colocación do equipamento e do material para as actividades ecuestres recreativas.</p> <p>Información a participantes. Contidos e tipo de linguaxe. Adaptacións para facilitar o proceso a persoas con diversidade funcional: normativa da empresa e das actividades. Normas de seguridade. Instrucións á persoa usuaria en equitación de lecer. Exercicios de asimilación técnica. Traballo individualizado e en grupo. Datos de interese de patrimonio natural e/ou cultural.</p> <p>Intervención en actividades. Criterios de adaptación das actividades ecuestres. Tipos de actividades ecuestres para persoas con diversidade funcional: circuitos psicopedagóxicos, xogos ecuestres adaptados. Xogos e xincanas a cabalo. Estrutura das actividades: individual ou por equipamentos. Uso do material. Xogos populares a cabalo. Circuitos, actividades mixtas e xogos de velocidade e destreza. Horseball. Actividades complementarias en tempos de descanso. Animación infantil.</p> <p>Paseos en poni. Guiado do destro. Guiado da man. Colaborador lateral de seguridade. Paseo a cabalo. Paseo en grupo. Diferenzas entre paseo e ruta montando a cabalo. Guía personalizada ou de grupo. Adecuación ao nivel do grupo. Distribución e organización do grupo. Control do grupo. Paseo en coche de cabalos. Selección do equipamento de enganche e colocación. Enganche. Condución por estrada e por medio natural.</p> <p>Fichas de control de valoración da actividade. Tipos. Procedementos de toma de datos no desenvolvemento da actividade: compilación de información. Análise da actividade, do grupo e do persoal técnico. Valoración respecto ao programa. Documentos de avaliación. Elaboración da documentación.</p> <p>Rexistro de datos das actividades: comportamentos do grupo, actuacións do persoal técnico/a ou guía, incidencias e axuste aos tempos previstos. Estimación do grao de seguridade da actividade.</p> <p>Adecuación dos equipamentos e dos materiais utilizados na actividade ecuestre. Valoración da adaptación dos equipamentos aos animais e ás persoas participantes.</p>

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Guía grupos por itinerarios ecuestres relacionando las técnicas de progresión con el programa establecido y con las condiciones del medio	10

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Revisa, prepara e recolle os materiais, os cabalos e os medios para a ruta, e interpreta o seu uso e o procedemento establecido	NO
RA2 - Verifica e adapta os itinerarios ecuestres, para o que analiza as características das persoas participantes e as condicións de realización da actividade	NO
RA3 - Guía grupos por itinerarios ecuestres tendo en conta a relación das técnicas de progresión co programa establecido e coas condicións do medio	NO

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Participa na organización de actividades ecuestres recreativas e interpreta o procedemento establecido	NO
RA5 - Realiza actividades ecuestres recreativas, segundo o protocolo establecido, tendo en conta a relación entre as características das persoas participantes e os procedementos de actuación	NO
RA6 - Valora as actividades ecuestres recreativas e de condución de grupos a cabalo, e analiza os datos compilados	NO

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.2 Comprobanse o estado e a aptitude dos cabalos para a ruta
CA1.3 Prestáronselles os coidados básicos antes, durante e despois da etapa
CA1.5 Definíronse os elementos do equipamento e os materiais para a ruta, así como as súas funcións
CA1.6 Preparáronse os cabalos, adaptando a colocación dos equipamentos para a etapa ás características das persoas participantes na ruta
CA2.8 Aplícase a normativa da zona da actividade para a planificación de itinerarios a cabalo
CA3.1 Proporcionouse información ás persoas participantes sobre o itinerario, sobre as normas para a realización da actividade, sobre as características do cabalo e sobre o uso do equipamento e do material, para garantir a seguridade
CA3.5 Utilizáronse códigos de sinais e aparellos de comunicación para transmitir durante a ruta información ao grupo e, de ser o caso, a axentes externos
CA3.6 Realizáronse manobras de apoio ás persoas participantes que presenten dificultades na progresión pola ruta
CA4.2 Selecciónanse os espazos, as instalacións e os equipamentos para actividades ecuestres recreativas
CA4.3 Establecéronse criterios de asignación de animais a cada perfil das persoas participantes
CA4.4 Comprobase previamente o comportamento de animais, equipamentos, materiais, instalacións e espazos
CA5.1 Preparáronse os espazos, os animais e os materiais para as actividades ecuestres recreativas
CA5.2 Informouse ás persoas participantes acerca das normas que deben seguirse nas actividades ecuestres recreativas

Criterios de avaliación
CA5.3 Instruíuse ás persoas participantes en actividades de equitación con obxectivo recreativo
CA5.5 Guiouse do destro a ponis durante os paseos infantís a cabalo
CA5.6 Guiouse en paseos a cabalo e colaborouse no enganche e no paseo de persoas participantes en coche de cabalos
CA6.1 Recolléronse datos sobre a propia actuación e sobre as reaccións do grupo na actividade
CA6.2 Rexistráronse as incidencias cuanto ao axuste da actividade aos tempos previstos
CA6.3 Rexistráronse as condutas dos animais que non sexan adecuadas para a actividade ecuestre na que están implicados
CA6.4 Recolléronse incidencias que afecten a seguridade durante o desenvolvemento das actividades
CA6.5 Analizouse a adecuación dos equipamentos e dos materiais utilizados na actividade ecuestre
CA6.6 Cubriuse a ficha de valoración da actividade segundo o programa desta
CA6.7 Elaborouse un informe sobre a actividade ecuestre realizada e propuxéronse medidas correctoras dos desaxustes detectados

4.3.e) Contidos

Contidos
Equipamentos e materiais para rutas ecuestres. Funcións dos elementos do equipamento ecuestre. Equipamento e material ecuestre do cabalo e do xinete ou da amazona en ruta. Equipamento, avituallamento e material ecuestre colectivo en ruta. Equipamentos e materiais específicos para persoas con diversidade funcional e/ou necesidades especiais.
Cabalos para a ruta ecuestre. Estado físico-temperamental e aptitude do cabalo para a ruta. Procedementos de revisión do estado do cabalo. Detección de problemas de saúde. Comprobación de signos de fatiga, feridas, mazaduras e outros síntomas físicos. Preparación do cabalo para a ruta. Adaptación do equipamento e do material aos cabalos e ás persoas participantes. Criterios de seguridade. Comportamento do cabalo en ruta.
Coidados e transporte equinos antes, durante e despois da ruta. Hixiene e aplicación de primeiros auxilios ao cabalo. Reparacións básicas da ferraxe. Técnicas de suxeición dos animais para a súa ferraxe. Tipos de ferraxes e características. Usos, seguridade e hixiene dos medios de transporte. Control de humidade dos cascos. Técnicas para embarque e desembarque; persoal e medios necesarios. Colocación dos animais e permanencia no vehículo. Necesidades básicas do cabalo durante a viaxe: hidratación, alimentación e repouso.
Compilación de datos e información de ruta previa á actividade. Exame do terreo a cabalo. Comprobación de características achegadas pola cartografía.
0Avaliación e xestión de riscos. Medidas preventivas para minimizar o perigo. Probabilidades. Consecuencias. Actuación, protocolo e control do grupo.
Verificación do tipo de terreo e dos puntos de dificultade. Adaptación do terreo aos tipos de vías. Notas de campo. Condicións do firme que afectan a marcha do cabalo. Alternativas para pasos conflitivos da ruta: arboredos, costas pronunciadas, extensións de auga e terreos esvaradios ou escarpados. Comprobación dos protocolos de seguridade.
Vías alternativas para os posibles pasos conflitivos da ruta ecuestre.
Verificación de condicións do itinerario. Duración. Distribución do esforzo e das necesidades de avituallamento. Lugares e espazos. Puntos de reagrupamento e descanso durante o percorrido. Zonas de evacuación do grupo a cabalo. Zonas de puntos perigosos. Respecto polas demais persoas usuarias. Normas de acceso aos itinerarios. Restricións cos équidos.

Contidos
<p>Sinais de fatiga e posibles condutas de risco. Adecuación do ritmo do cabalo ás necesidades da ruta e do nivel de grupo.</p> <p>Espazos protexidos. Lexislación.</p> <p>Técnicas de condución de grupos con cabalos no medio natural.</p> <p>Demostración e control de manexo nas técnicas de equitación na ruta ou na actividade.</p> <p>Situación do/da guía respecto ao grupo e control deste. Revisión do material do grupo e do equipamento de cada persoa usuaria. Protocolo de solución de dificultades en ruta. Protocolo de situación de emerxencia e primeiros auxilios.</p> <p>Códigos de sinais para a condución dun grupo a cabalo. Transmisión de información en ruta. Aparellos de comunicación interna e externa.</p> <p>Actividades ecuestres: tipos.</p> <p>Criterios de asignación dos animais. Características do equino para actividades ecuestres recreativas. Características do equino para actividades de hipoterapia. Binomio xinete-cabalo compensado.</p> <p>Supervisión de recursos implicados en actividades ecuestres recreativas. Preparación de espazos. Selección e preparación dos animais en función da actividade e das persoas participantes. Revisión de materiais para actividades. Colocación do equipamento e do material para as actividades ecuestres recreativas.</p> <p>Información a participantes. Contidos e tipo de linguaxe. Adaptacións para facilitar o proceso a persoas con diversidade funcional: normativa da empresa e das actividades. Normas de seguridade. Instrucións á persoa usuaria en equitación de lecer. Exercicios de asimilación técnica. Traballo individualizado e en grupo. Datos de interese de patrimonio natural e/ou cultural.</p> <p>Intervención en actividades. Criterios de adaptación das actividades ecuestres. Tipos de actividades ecuestres para persoas con diversidade funcional: circuitos psicopedagóxicos, xogos ecuestres adaptados. Xogos e xincanas a cabalo. Estrutura das actividades: individual ou por equipamentos. Uso do material. Xogos populares a cabalo. Circuitos, actividades mixtas e xogos de velocidade e destreza. Horseball. Actividades complementarias en tempos de descanso. Animación infantil.</p> <p>Paseos en poni. Guiado do destro. Guiado da man. Colaborador lateral de seguridade. Paseo a cabalo. Paseo en grupo. Diferenzas entre paseo e ruta montando a cabalo. Guía personalizada ou de grupo. Adecuación ao nivel do grupo. Distribución e organización do grupo. Control do grupo. Paseo en coche de cabalos. Selección do equipamento de enganche e colocación. Enganche. Condución por estrada e por medio natural.</p> <p>Rexistro de datos das actividades: comportamentos do grupo, actuacións do persoal técnico/a ou guía, incidencias e axuste aos tempos previstos. Estimación do grao de seguridade da actividade.</p> <p>Rexistro de datos relacionados co cabalo. Condutas inadecuadas dos animais na actividade. Velocidade do cabalo ao paso, ao trote e ao galope. Adaptación entre animais e persoas participantes.</p> <p>Rexistro sobre a adecuación do terreo ao grupo, o desnivel, a duración e a dificultade técnica e física.</p> <p>Adecuación dos equipamentos e dos materiais utilizados na actividade ecuestre. Valoración da adaptación dos equipamentos aos animais e ás persoas participantes.</p>

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	Colabora en la organización de actividades ecuestres recreativas interpretando el procedimiento establecido	5

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Revisa, prepara e recolle os materiais, os cabalos e os medios para a ruta, e interpreta o seu uso e o procedemento establecido	NO

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Verifica e adapta os itinerarios ecuestres, para o que analiza as características das persoas participantes e as condicións de realización da actividade	NO
RA3 - Guía grupos por itinerarios ecuestres tendo en conta a relación das técnicas de progresión co programa establecido e coas condicións do medio	NO
RA4 - Participa na organización de actividades ecuestres recreativas e interpreta o procedemento establecido	NO
RA5 - Realiza actividades ecuestres recreativas, segundo o protocolo establecido, tendo en conta a relación entre as características das persoas participantes e os procedementos de actuación	NO
RA6 - Valora as actividades ecuestres recreativas e de condución de grupos a cabalo, e analiza os datos compilados	NO

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.2 Comprobáronse o estado e a aptitude dos cabalos para a ruta
CA1.3 Prestáronselles os coidados básicos antes, durante e despois da etapa
CA1.5 Definíronse os elementos do equipamento e os materiais para a ruta, así como as súas funcións
CA1.6 Preparáronse os cabalos, adaptando a colocación dos equipamentos para a etapa ás características das persoas participantes na ruta
CA2.2 Analizáronse no terreo os puntos de dificultade e a dosificación do esforzo e dos descansos, atendendo ás distancias e aos desniveis por onde se vaia realizar a ruta ecuestre
CA3.1 Proporcionouse información ás persoas participantes sobre o itinerario, sobre as normas para a realización da actividade, sobre as características do cabalo e sobre o uso do equipamento e do material, para garantir a seguridade
CA3.3 Corrixíronse as técnicas de equitación ás persoas participantes
CA3.5 Utilizáronse códigos de sinais e aparellos de comunicación para transmitir durante a ruta información ao grupo e, de ser o caso, a axentes externos
CA3.6 Realizáronse manobras de apoio ás persoas participantes que presenten dificultades na progresión pola ruta
CA4.2 Seleccionáronse os espazos, as instalacións e os equipamentos para actividades ecuestres recreativas
CA4.3 Establecéronse criterios de asignación de animais a cada perfil das persoas participantes
CA4.4 Comprobouse previamente o comportamento de animais, equipamentos, materiais, instalacións e espazos

Criterios de avaliación
CA5.2 Informouse ás persoas participantes acerca das normas que deben seguirse nas actividades ecuestres recreativas
CA5.3 Instruíuse ás persoas participantes en actividades de equitación con obxectivo recreativo
CA5.5 Guiouse do destro a ponis durante os paseos infantís a cabalo
CA5.6 Guiouse en paseos a cabalo e colaborouse no enganche e no paseo de persoas participantes en coche de cabalos
CA6.1 Recolléronse datos sobre a propia actuación e sobre as reaccións do grupo na actividade
CA6.2 Rexistráronse as incidencias cuanto ao axuste da actividade aos tempos previstos
CA6.3 Rexistráronse as condutas dos animais que non sexan adecuadas para a actividade ecuestre na que están implicados
CA6.4 Recolléronse incidencias que afecten a seguridade durante o desenvolvemento das actividades
CA6.7 Elaborouse un informe sobre a actividade ecuestre realizada e propuxéronse medidas correctoras dos desaxustes detectados

4.4.e) Contidos

Contidos
Equipamentos e materiais para rutas ecuestres. Funcións dos elementos do equipamento ecuestre. Equipamento e material ecuestre do cabalo e do xinete ou da amazona en ruta. Equipamento, avituallamento e material ecuestre colectivo en ruta. Equipamentos e materiais específicos para persoas con diversidade funcional e/ou necesidades especiais.
Cabalos para a ruta ecuestre. Estado físico-temperamental e aptitude do cabalo para a ruta. Procedementos de revisión do estado do cabalo. Detección de problemas de saúde. Comprobación de signos de fatiga, feridas, mazaduras e outros síntomas físicos. Preparación do cabalo para a ruta. Adaptación do equipamento e do material aos cabalos e ás persoas participantes. Criterios de seguridade. Comportamento do cabalo en ruta.
Coidados e transporte equinos antes, durante e despois da ruta. Hixiene e aplicación de primeiros auxilios ao cabalo. Reparacións básicas da ferraxe. Técnicas de suxeición dos animais para a súa ferraxe. Tipos de ferraxes e características. Usos, seguridade e hixiene dos medios de transporte. Control de humidade dos cascos. Técnicas para embarque e desembarque; persoal e medios necesarios. Colocación dos animais e permanencia no vehículo. Necesidades básicas do cabalo durante a viaxe: hidratación, alimentación e repouso.
Compilación de datos e información de ruta previa á actividade. Exame do terreo a cabalo. Comprobación de características achegadas pola cartografía.
0Avaliación e xestión de riscos. Medidas preventivas para minimizar o perigo. Probabilidades. Consecuencias. Actuación, protocolo e control do grupo.
Accidentes xeolóxicos e ecosistemas de interese para a ruta ecuestre.
Verificación do tipo de terreo e dos puntos de dificultade. Adaptación do terreo aos tipos de vías. Notas de campo. Condicións do firme que afectan a marcha do cabalo. Alternativas para pasos conflitivos da ruta: arboredos, costas pronunciadas, extensións de auga e terreos esvaradíños ou escarpados. Comprobación dos protocolos de seguridade.
Vías alternativas para os posibles pasos conflitivos da ruta ecuestre.
Verificación de condicións do itinerario. Duración. Distribución do esforzo e das necesidades de avituallamento. Lugares e espazos. Puntos de reagrupamento e descanso durante o percorrido. Zonas de evacuación do grupo a cabalo. Zonas de puntos perigosos. Respecto polas demais persoas usuarias. Normas de acceso aos itinerarios. Restricións cos équidos.

Contidos
<p>Sinais de fatiga e posibles condutas de risco. Adecuación do ritmo do cabalo ás necesidades da ruta e do nivel de grupo.</p> <p>Técnicas de condución de grupos con cabalos no medio natural.</p> <p>Demostración e control de manexo nas técnicas de equitación na ruta ou na actividade.</p> <p>Situación do/da guía respecto ao grupo e control deste. Revisión do material do grupo e do equipamento de cada persoa usuaria. Protocolo de solución de dificultades en ruta. Protocolo de situación de emerxencia e primeiros auxilios.</p> <p>Códigos de sinais para a condución dun grupo a cabalo. Transmisión de información en ruta. Aparellos de comunicación interna e externa.</p> <p>Actividades ecuestres: tipos.</p> <p>Criterios de asignación dos animais. Características do equino para actividades ecuestres recreativas. Características do equino para actividades de hipoterapia. Binomio xinete-cabalo compensado.</p> <p>Información a participantes. Contidos e tipo de linguaxe. Adaptacións para facilitar o proceso a persoas con diversidade funcional: normativa da empresa e das actividades. Normas de seguridade. Instrucións á persoa usuaria en equitación de lecer. Exercicios de asimilación técnica. Traballo individualizado e en grupo. Datos de interese de patrimonio natural e/ou cultural.</p> <p>Intervención en actividades. Criterios de adaptación das actividades ecuestres. Tipos de actividades ecuestres para persoas con diversidade funcional: circuitos psicopedagóxicos, xogos ecuestres adaptados. Xogos e xincanas a cabalo. Estrutura das actividades: individual ou por equipamentos. Uso do material. Xogos populares a cabalo. Circuitos, actividades mixtas e xogos de velocidade e destreza. Horseball. Actividades complementarias en tempos de descanso. Animación infantil.</p> <p>Paseos en poni. Guiado do destro. Guiado da man. Colaborador lateral de seguridade. Paseo a cabalo. Paseo en grupo. Diferenzas entre paseo e ruta montando a cabalo. Guía personalizada ou de grupo. Adecuación ao nivel do grupo. Distribución e organización do grupo. Control do grupo. Paseo en coche de cabalos. Selección do equipamento de enganche e colocación. Enganche. Condución por estrada e por medio natural.</p> <p>Rexistro de datos das actividades: comportamentos do grupo, actuacións do persoal técnico/a ou guía, incidencias e axuste aos tempos previstos. Estimación do grao de seguridade da actividade.</p> <p>Rexistro de datos relacionados co cabalo. Condutas inadecuadas dos animais na actividade. Velocidade do cabalo ao paso, ao trote e ao galope. Adaptación entre animais e persoas participantes.</p> <p>Rexistro sobre a adecuación do terreo ao grupo, o desnivel, a duración e a dificultade técnica e física.</p> <p>Adecuación dos equipamentos e dos materiais utilizados na actividade ecuestre. Valoración da adaptación dos equipamentos aos animais e ás persoas participantes.</p>

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	Realiza actividades ecuestres recreativas, según protocolo establecido, relacionando las características de los y las participantes con los procedimientos de actuación	8

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Revisa, prepara e recolle os materiais, os cabalos e os medios para a ruta, e interpreta o seu uso e o procedemento establecido	NO
RA2 - Verifica e adapta os itinerarios ecuestres, para o que analiza as características das persoas participantes e as condicións de realización da actividade	NO
RA3 - Guía grupos por itinerarios ecuestres tendo en conta a relación das técnicas de progresión co programa establecido e coas condicións do medio	NO

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Participa na organización de actividades ecuestres recreativas e interpreta o procedemento establecido	NO
RA5 - Realiza actividades ecuestres recreativas, segundo o protocolo establecido, tendo en conta a relación entre as características das persoas participantes e os procedementos de actuación	NO

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.2 Comprobáronse o estado e a aptitude dos cabalos para a ruta
CA1.3 Prestáronselles os coidados básicos antes, durante e despois da etapa
CA1.6 Preparáronse os cabalos, adaptando a colocación dos equipamentos para a etapa ás características das persoas participantes na ruta
CA2.2 Analizáronse no terreo os puntos de dificultade e a dosificación do esforzo e dos descansos, atendendo ás distancias e aos desniveis por onde se vaia realizar a ruta ecuestre
CA3.1 Proporcionouse información ás persoas participantes sobre o itinerario, sobre as normas para a realización da actividade, sobre as características do cabalo e sobre o uso do equipamento e do material, para garantir a seguridade
CA3.3 Corrixíronse as técnicas de equitación ás persoas participantes
CA3.5 Utilizáronse códigos de sinais e aparellos de comunicación para transmitir durante a ruta información ao grupo e, de ser o caso, a axentes externos
CA3.6 Realizáronse manobras de apoio ás persoas participantes que presenten dificultades na progresión pola ruta
CA4.2 Seleccionáronse os espazos, as instalacións e os equipamentos para actividades ecuestres recreativas
CA5.2 Informouse ás persoas participantes acerca das normas que deben seguirse nas actividades ecuestres recreativas
CA5.6 Guiouse en paseos a cabalo e colaborouse no enganche e no paseo de persoas participantes en coche de cabalos

4.5.e) Contidos

Contidos
Equipamentos e materiais para rutas ecuestres. Funcións dos elementos do equipamento ecuestre. Equipamento e material ecuestre do cabalo e do xinete ou da amazona en ruta. Equipamento, avituallamento e material ecuestre colectivo en ruta. Equipamentos e materiais específicos para persoas con diversidade funcional e/ou necesidades especiais.

Contidos
<p>Cabalos para a ruta ecuestre. Estado físico-temperamental e aptitude do cabalo para a ruta. Procedementos de revisión do estado do cabalo. Detección de problemas de saúde. Comprobación de signos de fatiga, feridas, mazaduras e outros síntomas físicos. Preparación do cabalo para a ruta. Adaptación do equipamento e do material aos cabalos e ás persoas participantes. Criterios de seguridade. Comportamento do cabalo en ruta.</p> <p>Coidados e transporte equinos antes, durante e despois da ruta. Hixiene e aplicación de primeiros auxilios ao cabalo. Reparacións básicas da ferraxe. Técnicas de suxeición dos animais para a súa ferraxe. Tipos de ferraxes e características. Usos, seguridade e hixiene dos medios de transporte. Control de humidade dos cascos. Técnicas para embarque e desembarque; persoal e medios necesarios. Colocación dos animais e permanencia no vehículo. Necesidades básicas do cabalo durante a viaxe: hidratación, alimentación e repouso.</p> <p>Compilación de datos e información de ruta previa á actividade. Exame do terreo a cabalo. Comprobación de características achegadas pola cartografía.</p> <p>Accidentes xeolóxicos e ecosistemas de interese para a ruta ecuestre.</p> <p>Verificación do tipo de terreo e dos puntos de dificultade. Adaptación do terreo aos tipos de vías. Notas de campo. Condicións do firme que afectan a marcha do cabalo. Alternativas para pasos conflitivos da ruta: arboredos, costas pronunciadas, extensións de auga e terreos esvaradios ou escarpados. Comprobación dos protocolos de seguridade.</p> <p>Vías alternativas para os posibles pasos conflitivos da ruta ecuestre.</p> <p>Verificación de condicións do itinerario. Duración. Distribución do esforzo e das necesidades de avituallamento. Lugares e espazos. Puntos de reagrupamento e descanso durante o percorrido. Zonas de evacuación do grupo a cabalo. Zonas de puntos perigosos. Respecto polas demais persoas usuarias. Normas de acceso aos itinerarios. Restricións cos équidos.</p> <p>Sinais de fatiga e posibles condutas de risco. Adecuación do ritmo do cabalo ás necesidades da ruta e do nivel de grupo.</p> <p>Demostración e control de manexo nas técnicas de equitación na ruta ou na actividade.</p> <p>Situación do/da guía respecto ao grupo e control deste. Revisión do material do grupo e do equipamento de cada persoa usuaria. Protocolo de solución de dificultades en ruta. Protocolo de situación de emerxencia e primeiros auxilios.</p> <p>Actividades ecuestres: tipos.</p> <p>Realización das actividades con anterioridade á real con participantes. Resolución de problemas detectados.</p> <p>Intervención en actividades. Criterios de adaptación das actividades ecuestres. Tipos de actividades ecuestres para persoas con diversidade funcional: circuitos psicopedagóxicos, xogos ecuestres adaptados. Xogos e xincanas a cabalo. Estrutura das actividades: individual ou por equipamentos. Uso do material. Xogos populares a cabalo. Circuitos, actividades mixtas e xogos de velocidade e destreza. Horseball. Actividades complementarias en tempos de descanso. Animación infantil.</p> <p>Rexistro de datos das actividades: comportamentos do grupo, actuacións do persoal técnico/a ou guía, incidencias e axuste aos tempos previstos. Estimación do grao de seguridade da actividade.</p> <p>Rexistro de datos relacionados co cabalo. Condutas inadecuadas dos animais na actividade. Velocidade do cabalo ao paso, ao trote e ao galope. Adaptación entre animais e persoas participantes.</p> <p>Rexistro sobre a adecuación do terreo ao grupo, o desnivel, a duración e a dificultade técnica e física.</p> <p>Elaboración de informes sobre a actividade. Propostas de medidas correctoras. Elaboración de informe de impacto ambiental. Informe de funcionamento de ruta ou actividade. Memoria de actividade. Avaliación e autoavaliación como estratexias de mellora de ruta ou actividade.</p>

4.6.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
6	Valora las actividades ecuestres recreativas y de conducción de grupos a caballo analizando los datos recopilados	8

4.6.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Revisa, prepara e recolle os materiais, os cabalos e os medios para a ruta, e interpreta o seu uso e o procedemento establecido	NO
RA2 - Verifica e adapta os itinerarios ecuestres, para o que analiza as características das persoas participantes e as condicións de realización da actividade	NO
RA3 - Guía grupos por itinerarios ecuestres tendo en conta a relación das técnicas de progresión co programa establecido e coas condicións do medio	NO
RA4 - Participa na organización de actividades ecuestres recreativas e interpreta o procedemento establecido	NO
RA5 - Realiza actividades ecuestres recreativas, segundo o protocolo establecido, tendo en conta a relación entre as características das persoas participantes e os procedementos de actuación	NO

4.6.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.2 Comprobáronse o estado e a aptitude dos cabalos para a ruta
CA1.3 Prestáronselles os coidados básicos antes, durante e despois da etapa
CA1.6 Preparáronse os cabalos, adaptando a colocación dos equipamentos para a etapa ás características das persoas participantes na ruta
CA2.2 Analizáronse no terreo os puntos de dificultade e a dosificación do esforzo e dos descansos, atendendo ás distancias e aos desniveis por onde se vaia realizar a ruta ecuestre
CA3.2 Descríronse e demostráronse as técnicas de equitación para unha ruta ecuestre
CA3.3 Corrixíronse as técnicas de equitación ás persoas participantes
CA3.4 Adoptáronse unha organización e unha situación no grupo que permitan o control deste e a detección das dificultades das persoas participantes antes da actividade e durante esta
CA3.5 Utilizáronse códigos de sinais e aparellos de comunicación para transmitir durante a ruta información ao grupo e, de ser o caso, a axentes externos
CA3.6 Realizáronse manobras de apoio ás persoas participantes que presenten dificultades na progresión pola ruta
CA3.8 Preparáronse o espazo para os cabalos e as condicións para as paradas e para pasar a noite

Criterios de avaliación

CA4.2 Selecciónáronse os espazos, as instalacións e os equipamentos para actividades ecuestres recreativas

CA5.6 Guiouse en paseos a cabalo e colaborouse no enganche e no paseo de persoas participantes en coche de cabalos

4.6.e) Contidos
Contidos

Mantemento, transporte e almacenaxe de materiais e equipamentos. Procedementos de revisión de equipamentos e materiais individuais e colectivos. Mantemento básico e operativo. Rexistro de operacións de mantemento. Limpeza, coidados, almacenaxe e protección do equipamento de ruta. Inventarios. Talabartería e reparacións básicas ou reposicións. Retirada do equipamento e do material aos cabalos. Transporte de materiais e equipamentos. Revisión do medio de transporte e colocación dos materiais e os medios para a súa protección. Cabalos para a ruta ecuestre. Estado físico-temperamental e aptitude do cabalo para a ruta. Procedementos de revisión do estado do cabalo. Detección de problemas de saúde. Comprobación de signos de fatiga, feridas, mazaduras e outros síntomas físicos. Preparación do cabalo para a ruta. Adaptación do equipamento e do material aos cabalos e ás persoas participantes. Criterios de seguridade. Comportamento do cabalo en ruta.

Coidados e transporte equinos antes, durante e despois da ruta. Hixiene e aplicación de primeiros auxilios ao cabalo. Reparacións básicas da ferraxe. Técnicas de suxeición dos animais para a súa ferraxe. Tipos de ferraxes e características. Usos, seguridade e hixiene dos medios de transporte. Control de humidade dos cascós. Técnicas para embarque e desembarque; persoal e medios necesarios. Colocación dos animais e permanencia no vehículo. Necesidades básicas do cabalo durante a viaxe: hidratación, alimentación e repouso.

Alimentación e hidratación das persoas e dos cabalos nunha ruta ecuestre. Avituallamento durante a ruta. Cálculo de cantidade de alimentos sólidos e líquidos para cabalos en ruta. Cálculo de cantidade de alimentos sólidos e líquidos para as persoas participantes.

Compilación de datos e información de ruta previa á actividade. Exame do terreo a cabalo. Comprobación de características achegadas pola cartografía.

Análise das ofertas e dos recursos na Comunidade Autónoma de Galicia e adaptación ás rutas ecuestres.

Accidentes xeolóxicos e ecosistemas de interese para a ruta ecuestre.

Verificación do tipo de terreo e dos puntos de dificultade. Adaptación do terreo aos tipos de vías. Notas de campo. Condicións do firme que afectan a marcha do cabalo. Alternativas para pasos conflitivos da ruta: arboredos, costas pronunciadas, extensións de auga e terreos esvaradios ou escarpados. Comprobación dos protocolos de seguridade.

Vías alternativas para os posibles pasos conflitivos da ruta ecuestre.

Verificación de condicións do itinerario. Duración. Distribución do esforzo e das necesidades de avituallamento. Lugares e espazos. Puntos de reagrupamento e descanso durante o percorrido. Zonas de evacuación do grupo a cabalo. Zonas de puntos perigosos. Respecto polas demais persoas usuarias. Normas de acceso aos itinerarios. Restricións cos équidos.

Adaptación da actividade programada ao tipo de participantes. Probas de nivel técnico previas á actividade. Supervisión do manexo básico do cabalo realizado polas persoas participantes. Expectativas e necesidades das persoas do grupo. Variantes en función das capacidades, as necesidades e as motivacións das persoas participantes. Adaptación das actividades á participación de persoas con diversidade funcional.

Sinais de fatiga e posibles condutas de risco. Adecuación do ritmo do cabalo ás necesidades da ruta e do nivel de grupo.

Información sobre a ruta ecuestre ás persoas participantes. Experimentación de fórmulas e situacións de descontrol de protocolo. Tipo de linguaxe en ruta. Características e costumes dos cabalos que se utilizan. Normas da actividade e normas de seguridade: utilización do equipamento e do material, organización do avituallamento e condutas respecto polo ambiente nunha ruta ecuestre. Comunicación de erros de execución da técnica ecuestre.

Actividades ecuestres: tipos.

Actividades ecuestres recreativas: tipos e características. Estudo das ofertas de mercado e das posibilidades da empresa.

Espazos e instalacións para actividades ecuestres recreativas. Equipamentos para actividades ecuestres recreativas.

Contidos
Realización das actividades con anterioridade á real con participantes. Resolución de problemas detectados.
Rexistro de datos relacionados co cabalo. Condutas inadecuadas dos animais na actividade. Velocidade do cabalo ao paso, ao trote e ao galope. Adaptación entre animais e persoas participantes.
Rexistro sobre a adecuación do terreo ao grupo, o desnivel, a duración e a dificultade técnica e física.
Elaboración de informes sobre a actividade. Propostas de medidas correctoras. Elaboración de informe de impacto ambiental. Informe de funcionamento de ruta ou actividade. Memoria de actividade. Avaliación e autoavaliación como estratexias de mellora de ruta ou actividade.

4.7.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
7	mantenimiento y almacenaje de arreos	10

4.7.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Revisa, prepara e recolle os materiais, os cabalos e os medios para a ruta, e interpreta o seu uso e o procedemento establecido	NO
RA2 - Verifica e adapta os itinerarios ecuestres, para o que analiza as características das persoas participantes e as condicións de realización da actividade	NO
RA3 - Guía grupos por itinerarios ecuestres tendo en conta a relación das técnicas de progresión co programa establecido e coas condicións do medio	NO
RA5 - Realiza actividades ecuestres recreativas, segundo o protocolo establecido, tendo en conta a relación entre as características das persoas participantes e os procedementos de actuación	NO

4.7.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.3 Prestáronselles os coidados básicos antes, durante e despois da etapa
CA1.6 Preparáronse os cabalos, adaptando a colocación dos equipamentos para a etapa ás características das persoas participantes na ruta
CA1.7 Seguíronse os procedementos de mantemento e almacenamento dos materiais e dos equipamentos, antes, durante e despois da ruta
CA1.8 Revisáronse o material do grupo e o equipamento de cada participante e asegurouse o avituallamento necesario para as persoas participantes e para os cabalos durante a ruta

Criterios de avaliación
CA2.1 Definíronse criterios para compilar información sobre o nivel individual e colectivo do grupo e para identificar sinais de fatiga ou de posibles condutas de risco
CA2.2 Analizáronse no terreo os puntos de dificultade e a dosificación do esforzo e dos descansos, atendendo ás distancias e aos desniveis por onde se vaia realizar a ruta ecuestre
CA2.3 Preparáronse vías alternativas para os posibles pasos conflitivos da ruta ecuestre
CA2.7 Comprobouse o protocolo de seguridade ante posibles situacións de perigo
CA3.2 Descríronse e demostráronse as técnicas de equitación para unha ruta ecuestre
CA3.3 Corrixíronse as técnicas de equitación ás persoas participantes
CA3.4 Adoptáronse unha organización e unha situación no grupo que permitan o control deste e a detección das dificultades das persoas participantes antes da actividade e durante esta
CA3.5 Utilizáronse códigos de sinais e aparellos de comunicación para transmitir durante a ruta información ao grupo e, de ser o caso, a axentes externos
CA3.6 Realizáronse manobras de apoio ás persoas participantes que presenten dificultades na progresión pola ruta
CA3.7 Aplicáronse os protocolos de actuación nas incidencias producidas
CA3.8 Preparáronse o espazo para os cabalos e as condicións para as paradas e para pasar a noite
CA5.4 Desenvolvéronse xogos e xincanas a cabalo, seguindo o protocolo establecido
CA5.6 Guiouse en paseos a cabalo e colaborouse no enganche e no paseo de persoas participantes en coche de cabalos
CA5.7 Elaboráronse actividades ecuestres de lecer para persoas con diversidade funcional, seguindo o protocolo establecido

4.7.e) Contidos

Contidos
<p>Mantemento, transporte e almacenaxe de materiais e equipamentos. Procedementos de revisión de equipamentos e materiais individuais e colectivos. Mantemento básico e operativo. Rexistro de operacións de mantemento. Limpeza, coidados, almacenaxe e protección do equipamento de ruta. Inventarios. Talabartería e reparacións básicas ou reposicións. Retirada do equipamento e do material aos cabalos. Transporte de materiais e equipamentos. Revisión do medio de transporte e colocación dos materiais e os medios para a súa protección. Coidados e transporte equinos antes, durante e despois da ruta. Hixiene e aplicación de primeiros auxilios ao cabalo. Reparacións básicas da ferraxe. Técnicas de suxeición dos animais para a súa ferraxe. Tipos de ferraxes e características. Usos, seguridade e hixiene dos medios de transporte. Control de humidade dos cascos. Técnicas para embarque e desembarque; persoal e medios necesarios. Colocación dos animais e permanencia no vehículo. Necesidades básicas do cabalo durante a viaxe: hidratación, alimentación e repouso.</p> <p>Alimentación e hidratación das persoas e dos cabalos nunha ruta ecuestre. Avituallamento durante a ruta. Cálculo de cantidade de alimentos sólidos e líquidos para cabalos en ruta. Cálculo de cantidade de alimentos sólidos e líquidos para as persoas participantes.</p>

Contidos
<p>Compilación de datos e información de ruta previa á actividade. Exame do terreo a cabalo. Comprobación de características achegadas pola cartografía.</p> <p>0Avaliación e xestión de riscos. Medidas preventivas para minimizar o perigo. Probabilidades. Consecuencias. Actuación, protocolo e control do grupo.</p> <p>Análise das ofertas e dos recursos na Comunidade Autónoma de Galicia e adaptación ás rutas ecuestres.</p> <p>Variedade paisaxística e de carga de traballo.</p> <p>Valores naturais e culturais, e recursos da zona: actividades de sensibilización. Actividades lúdicas. Localización e condicións dos espazos.</p> <p>Accidentes xeolóxicos e ecosistemas de interese para a ruta ecuestre.</p> <p>Verificación do tipo de terreo e dos puntos de dificultade. Adaptación do terreo aos tipos de vías. Notas de campo. Condicións do firme que afectan a marcha do cabalo. Alternativas para pasos conflitivos da ruta: arboredos, costas pronunciadas, extensións de auga e terreos esvaradíños ou escarpados. Comprobación dos protocolos de seguridade.</p> <p>Vías alternativas para os posibles pasos conflitivos da ruta ecuestre.</p> <p>Verificación de condicións do itinerario. Duración. Distribución do esforzo e das necesidades de avituallamento. Lugares e espazos. Puntos de reagrupamento e descanso durante o percorrido. Zonas de evacuación do grupo a cabalo. Zonas de puntos perigosos. Respecto polas demais persoas usuarias. Normas de acceso aos itinerarios. Restricións cos équidos.</p> <p>Adaptación da actividade programada ao tipo de participantes. Probas de nivel técnico previas á actividade. Supervisión do manexo básico do cabalo realizado polas persoas participantes. Expectativas e necesidades das persoas do grupo. Variantes en función das capacidades, as necesidades e as motivacións das persoas participantes. Adaptación das actividades á participación de persoas con diversidade funcional.</p> <p>Sinais de fatiga e posibles condutas de risco. Adecuación do ritmo do cabalo ás necesidades da ruta e do nivel de grupo.</p> <p>Información sobre a ruta ecuestre ás persoas participantes. Experimentación de fórmulas e situacións de descontrol de protocolo. Tipo de linguaxe en ruta. Características e costumes dos cabalos que se utilizan. Normas da actividade e normas de seguridade: utilización do equipamento e do material, organización do avituallamento e condutas respecto polo ambiente nunha ruta ecuestre. Comunicación de erros de execución da técnica ecuestre.</p> <p>Técnicas de equitación e manexo do cabalo en rutas ecuestres. Explicación, demostración e axuda. Posta da cabezada, guía do cabestro e atadura do cabalo en ruta. Montar e botar pé a terra en ruta. Postura a cabalo en ruta. Axudas en equitación en ruta. Aplicación de manobras de apoio ás persoas participantes en ruta. Aplicación de protocolos de actuación en pasos de relativa dificultade. Axuda e apoio individualizado en pasaxes difíciles.</p> <p>Técnicas específicas de axuda para persoas con diversidade funcional e/ou necesidades especiais.</p> <p>Actividades ecuestres recreativas: tipos e características. Estudo das ofertas de mercado e das posibilidades da empresa.</p> <p>Espazos e instalacións para actividades ecuestres recreativas. Equipamentos para actividades ecuestres recreativas.</p> <p>Realización das actividades con anterioridade á real con participantes. Resolución de problemas detectados.</p> <p>Técnicas ecuestres específicas. Traballo técnico coas persoas participantes. Transmisión das técnicas de equitación. Adaptación das técnicas ao nivel das persoas participantes. Adaptación das técnicas a persoas con diversidade funcional ou necesidades especiais. Equinoterapia e hipoterapia.</p> <p>Elaboración de informes sobre a actividade. Propostas de medidas correctoras. Elaboración de informe de impacto ambiental. Informe de funcionamento de ruta ou actividade. Memoria de actividade. Avaliación e autoavaliación como estratexias de mellora de ruta ou actividade.</p>

4.8.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
8	Caballos para la ruta ecuestre. Estado físico-temperamental y aptitud del caballo para la ruta	10

4.8.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Revisa, prepara e recolle os materiais, os cabalos e os medios para a ruta, e interpreta o seu uso e o procedemento establecido	NO
RA2 - Verifica e adapta os itinerarios ecuestres, para o que analiza as características das persoas participantes e as condicións de realización da actividade	NO
RA3 - Guía grupos por itinerarios ecuestres tendo en conta a relación das técnicas de progresión co programa establecido e coas condicións do medio	NO
RA4 - Participa na organización de actividades ecuestres recreativas e interpreta o procedemento establecido	NO
RA5 - Realiza actividades ecuestres recreativas, segundo o protocolo establecido, tendo en conta a relación entre as características das persoas participantes e os procedementos de actuación	NO

4.8.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.3 Prestáronselles os coidados básicos antes, durante e despois da etapa
CA1.7 Seguironse os procedementos de mantemento e almacenamento dos materiais e dos equipamentos, antes, durante e despois da ruta
CA1.8 Revisáronse o material do grupo e o equipamento de cada participante e asegurouse o avituallamento necesario para as persoas participantes e para os cabalos durante a ruta
CA2.1 Definíronse criterios para compilar información sobre o nivel individual e colectivo do grupo e para identificar sinais de fatiga ou de posibles condutas de risco
CA2.2 Analizáronse no terreo os puntos de dificultade e a dosificación do esforzo e dos descansos, atendendo ás distancias e aos desniveis por onde se vaia realizar a ruta ecuestre
CA2.3 Preparáronse vías alternativas para os posibles pasos conflitivos da ruta ecuestre
CA2.4 Recoñecéronse os indicios naturais que poidan ser referente para a orientación, e os accidentes xeolóxicos e os ecosistemas de interese para a ruta ecuestre
CA2.7 Comprobouse o protocolo de seguridade ante posibles situacións de perigo
CA3.2 Descríbironse e demostráronse as técnicas de equitación para unha ruta ecuestre
CA3.3 Corrixíronse as técnicas de equitación ás persoas participantes

Criterios de avaliación
CA3.4 Adoptáronse unha organización e unha situación no grupo que permitan o control deste e a detección das dificultades das persoas participantes antes da actividade e durante esta
CA3.6 Realizáronse manobras de apoio ás persoas participantes que presenten dificultades na progresión pola ruta
CA3.7 Aplicáronse os protocolos de actuación nas incidencias producidas
CA3.8 Preparáronse o espazo para os cabalos e as condicións para as paradas e para pasar a noite
CA4.5 Descríronse e demostráronse as técnicas ecuestres que se vaian utilizar nas actividades
CA5.4 Desenvolvéronse xogos e xincanas a cabalo, seguindo o protocolo establecido
CA5.7 Elaboráronse actividades ecuestres de lecer para persoas con diversidade funcional, seguindo o protocolo establecido

4.8.e) Contidos

Contidos
Mantemento, transporte e almacenaxe de materiais e equipamentos. Procedementos de revisión de equipamentos e materiais individuais e colectivos. Mantemento básico e operativo. Rexistro de operacións de mantemento. Limpeza, coidados, almacenaxe e protección do equipamento de ruta. Inventarios. Talabartería e reparacións básicas ou reposicións. Retirada do equipamento e do material aos cabalos. Transporte de materiais e equipamentos. Revisión do medio de transporte e colocación dos materiais e os medios para a súa protección.
Alimentación e hidratación das persoas e dos cabalos nunha ruta ecuestre. Avituallamento durante a ruta. Cálculo de cantidade de alimentos sólidos e líquidos para cabalos en ruta. Cálculo de cantidade de alimentos sólidos e líquidos para as persoas participantes.
Persoal, documentación e permisos para as rutas ecuestres e para os cabalos. Permisos e documentos necesarios segundo a normativa de actividades no medio natural.
0Avaliación e xestión de riscos. Medidas preventivas para minimizar o perigo. Probabilidades. Consecuencias. Actuación, protocolo e control do grupo.
Análise das ofertas e dos recursos na Comunidade Autónoma de Galicia e adaptación ás rutas ecuestres.
Variedade paisaxística e de carga de traballo.
Valores naturais e culturais, e recursos da zona: actividades de sensibilización. Actividades lúdicas. Localización e condicións dos espazos.
Accidentes xeolóxicos e ecosistemas de interese para a ruta ecuestre.
Vías alternativas para os posibles pasos conflitivos da ruta ecuestre.
Verificación de condicións do itinerario. Duración. Distribución do esforzo e das necesidades de avituallamento. Lugares e espazos. Puntos de reagrupamento e descanso durante o percorrido. Zonas de evacuación do grupo a cabalo. Zonas de puntos perigosos. Respecto polas demais persoas usuarias. Normas de acceso aos itinerarios. Restricións cos équidos.
Adaptación da actividade programada ao tipo de participantes. Probas de nivel técnico previas á actividade. Supervisión do manexo básico do cabalo realizado polas persoas participantes. Expectativas e necesidades das persoas do grupo. Variantes en función das capacidades, as necesidades e as motivacións das persoas participantes. Adaptación das actividades á participación de persoas con diversidade funcional.

Contidos
<p>Sinais de fatiga e posibles condutas de risco. Adecuación do ritmo do cabalo ás necesidades da ruta e do nivel de grupo.</p> <p>0Espazo para os cabalos en paradas. Preparación para pasar a noite. Aseguramento do cabalo entre etapas: estabulación, cercado eléctrico e atadura. Puntos de extracción con coche de asistencia de cabalos e xinetes. Interese pola protección do medio natural.</p> <p>Información sobre a ruta ecuestre ás persoas participantes. Experimentación de fórmulas e situacións de descontrol de protocolo. Tipo de linguaxe en ruta. Características e costumes dos cabalos que se utilizan. Normas da actividade e normas de seguridade: utilización do equipamento e do material, organización do avituallamento e condutas respecto polo ambiente nunha ruta ecuestre. Comunicación de erros de execución da técnica ecuestre.</p> <p>Técnicas de equitación e manexo do cabalo en rutas ecuestres. Explicación, demostración e axuda. Posta da cabezada, guía do cabestro e atadura do cabalo en ruta. Montar e botar pé a terra en ruta. Postura a cabalo en ruta. Axudas en equitación en ruta. Aplicación de manobras de apoio ás persoas participantes en ruta. Aplicación de protocolos de actuación en pasos de relativa dificultade. Axuda e apoio individualizado en pasaxes difíciles.</p> <p>Técnicas específicas de axuda para persoas con diversidade funcional e/ou necesidades especiais.</p> <p>Organización do grupo e da seguridade. Situacións comprometidas e formas de actuación: descontrol do cabalo e caídas. Control e preparación ante posibles caídas. Manobras de apoio a participantes con dificultades. Previsión de reaccións do grupo e os seus compoñentes na ruta ecuestre.</p> <p>Actividades ecuestres recreativas: tipos e características. Estudo das ofertas de mercado e das posibilidades da empresa.</p> <p>Espazos e instalacións para actividades ecuestres recreativas. Equipamentos para actividades ecuestres recreativas.</p> <p>Realización das actividades con anterioridade á real con participantes. Resolución de problemas detectados.</p> <p>Técnicas ecuestres específicas. Traballo técnico coas persoas participantes. Transmisión das técnicas de equitación. Adaptación das técnicas ao nivel das persoas participantes. Adaptación das técnicas a persoas con diversidade funcional ou necesidades especiais. Equinoterapia e hipoterapia.</p> <p>Elaboración de informes sobre a actividade. Propostas de medidas correctoras. Elaboración de informe de impacto ambiental. Informe de funcionamento de ruta ou actividade. Memoria de actividade. Avaliación e autoavaliación como estratexias de mellora de ruta ou actividade.</p>

4.9.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
9	Personal, documentación y permisos para las rutas ecuestres.	8

4.9.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Revisa, prepara e recolle os materiais, os cabalos e os medios para a ruta, e interpreta o seu uso e o procedemento establecido	NO
RA2 - Verifica e adapta os itinerarios ecuestres, para o que analiza as características das persoas participantes e as condicións de realización da actividade	SI
RA3 - Guía grupos por itinerarios ecuestres tendo en conta a relación das técnicas de progresión co programa establecido e coas condicións do medio	NO
RA4 - Participa na organización de actividades ecuestres recreativas e interpreta o procedemento establecido	NO
RA5 - Realiza actividades ecuestres recreativas, segundo o protocolo establecido, tendo en conta a relación entre as características das persoas participantes e os procedementos de actuación	NO
RA6 - Valora as actividades ecuestres recreativas e de condución de grupos a cabalo, e analiza os datos compilados	NO

4.9.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.4 Explicáronse as operacións de embarque, transporte e desembarque durante as rutas, cos équidos
CA1.7 Seguironse os procedementos de mantemento e almacenamento dos materiais e dos equipamentos, antes, durante e despois da ruta
CA1.8 Revisáronse o material do grupo e o equipamento de cada participante e asegurouse o avituallamento necesario para as persoas participantes e para os cabalos durante a ruta
CA1.9 Aplicouse a normativa de benestar animal e de prevención de riscos laborais nas tarefas de revisión e de coidado realizadas
CA2.1 Definíronse criterios para compilar información sobre o nivel individual e colectivo do grupo e para identificar sinais de fatiga ou de posibles condutas de risco
CA2.2 Analizáronse no terreo os puntos de dificultade e a dosificación do esforzo e dos descansos, atendendo ás distancias e aos desniveis por onde se vaia realizar a ruta ecuestre
CA2.3 Preparáronse vías alternativas para os posibles pasos conflitivos da ruta ecuestre
CA2.4 Recoñecéronse os indicios naturais que poidan ser referente para a orientación, e os accidentes xeolóxicos e os ecosistemas de interese para a ruta ecuestre
CA2.5 Utilizáronse os instrumentos e mapas para se orientar en todos os tipos de condicións ambientais
CA2.6 Localizáronse os puntos para pasar a noite e os de evacuación
CA2.7 Comprobouse o protocolo de seguridade ante posibles situacións de perigo
CA2.8 Aplicouse a normativa da zona da actividade para a planificación de itinerarios a cabalo
CA3.4 Adoptáronse unha organización e unha situación no grupo que permitan o control deste e a detección das dificultades das persoas participantes antes da actividade e durante esta
CA3.7 Aplicáronse os protocolos de actuación nas incidencias producidas
CA3.8 Preparáronse o espazo para os cabalos e as condicións para as paradas e para pasar a noite
CA3.9 Aplicouse a normativa de actividades ecuestres, a ambiental, a de benestar animal e a de prevención de riscos laborais da zona de actividade, nas tarefas realizadas durante os itinerarios
CA4.5 Descríronse e demostráronse as técnicas ecuestres que se vaian utilizar nas actividades

Criterios de avaliación
CA4.6 Aplicouse a normativa ambiental, de benestar animal e de prevención de riscos laborais nas actividades ecuestres recreativas
CA5.4 Desenvolvéronse xogos e xincanas a cabalo, seguindo o protocolo establecido
CA5.7 Elaboráronse actividades ecuestres de lecer para persoas con diversidade funcional, seguindo o protocolo establecido
CA5.8 Aplicouse a normativa ambiental, de benestar animal e de prevención de riscos laborais na realización de actividades ecuestres recreativas
CA6.8 Analizouse a aplicación da normativa sobre actividades ecuestres, a ambiental, a de benestar animal e a de prevención de riscos laborais nas actividades ecuestres recreativas realizadas

4.9.e) Contidos

Contidos
Alimentación e hidratación das persoas e dos cabalos nunha ruta ecuestre. Avituallamento durante a ruta. Cálculo de cantidade de alimentos sólidos e líquidos para cabalos en ruta. Cálculo de cantidade de alimentos sólidos e líquidos para as persoas participantes.
Persoal, documentación e permisos para as rutas ecuestres e para os cabalos. Permisos e documentos necesarios segundo a normativa de actividades no medio natural.
Normativa ambiental e interese pola protección ambiental; normativa de benestar animal, de actividades no medio natural en Galicia e de prevención de riscos laborais.
0Avaliación e xestión de riscos. Medidas preventivas para minimizar o perigo. Probabilidades. Consecuencias. Actuación, protocolo e control do grupo.
Normativa ambiental, de benestar animal e de prevención de riscos laborais. Normativa en rutas e actividades ecuestres en Galicia.
Variedade paisaxística e de carga de traballo.
Valores naturais e culturais, e recursos da zona: actividades de sensibilización. Actividades lúdicas. Localización e condicións dos espazos.
0Espazo para os cabalos en paradas. Preparación para pasar a noite. Aseguramento do cabalo entre etapas: estabulación, cercado eléctrico e atadura. Puntos de extracción con coche de asistencia de cabalos e xinetes. Interese pola protección do medio natural.
Normativa ambiental, de benestar animal, de prevención de riscos laborais e de actividades no medio natural de Galicia.
Información sobre a ruta ecuestre ás persoas participantes. Experimentación de fórmulas e situacións de descontrol de protocolo. Tipo de linguaxe en ruta. Características e costumes dos cabalos que se utilizan. Normas da actividade e normas de seguridade: utilización do equipamento e do material, organización do avituallamento e condutas respecto polo ambiente nunha ruta ecuestre. Comunicación de erros de execución da técnica ecuestre.
Técnicas de equitación e manexo do cabalo en rutas ecuestres. Explicación, demostración e axuda. Posta da cabezada, guía do cabestro e atadura do cabalo en ruta. Montar e botar pé a terra en ruta. Axudas en equitación en ruta. Aplicación de manobras de apoio ás persoas participantes en ruta. Aplicación de protocolos de actuación en pasos de relativa dificultade. Axuda e apoio individualizado en pasaxes difíciles.
Técnicas específicas de axuda para persoas con diversidade funcional e/ou necesidades especiais.
Organización do grupo e da seguridade. Situacións comprometidas e formas de actuación: descontrol do cabalo e caídas. Control e preparación ante posibles caídas. Manobras de apoio a participantes con dificultades. Previsión de reaccións do grupo e os seus compoñentes na ruta ecuestre.
Realización das actividades con anterioridade á real con participantes. Resolución de problemas detectados.

Contidos
Técnicas ecuestres específicas. Traballo técnico coas persoas participantes. Transmisión das técnicas de equitación. Adaptación das técnicas ao nivel das persoas participantes. Adaptación das técnicas a persoas con diversidade funcional ou necesidades especiais. Equinoterapia e hipoterapia.
Normativa ambiental, de bienestar animal e de prevención de riscos laborais en actividades ecuestres recreativas.
Normativa ambiental, de bienestar animal e de prevención de riscos laborais en actividades ecuestres recreativas.
Elaboración de informes sobre a actividade. Propostas de medidas correctoras. Elaboración de informe de impacto ambiental. Informe de funcionamento de ruta ou actividade. Memoria de actividade. Avaliación e autoavaliación como estratexias de mellora de ruta ou actividade.
Normativa ambiental, de bienestar animal e de prevención de riscos laborais en actividades ecuestres recreativas.

4.10.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
10	Normativa ambiental, de bienestar animal y de prevención de riesgos laborales.	5

4.10.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Revisa, prepara e recolle os materiais, os cabalos e os medios para a ruta, e interpreta o seu uso e o procedemento establecido	NO
RA2 - Verifica e adapta os itinerarios ecuestres, para o que analiza as características das persoas participantes e as condicións de realización da actividade	NO
RA3 - Guía grupos por itinerarios ecuestres tendo en conta a relación das técnicas de progresión co programa establecido e coas condicións do medio	NO
RA4 - Participa na organización de actividades ecuestres recreativas e interpreta o procedemento establecido	NO
RA5 - Realiza actividades ecuestres recreativas, segundo o protocolo establecido, tendo en conta a relación entre as características das persoas participantes e os procedementos de actuación	NO
RA6 - Valora as actividades ecuestres recreativas e de conducción de grupos a caballo, e analiza os datos compilados	NO

4.10.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.4 Explicáronse as operacións de embarque, transporte e desembarque durante as rutas, cos équidos
CA1.7 Seguíronse os procedementos de mantemento e almacenamento dos materiais e dos equipamentos, antes, durante e despois da ruta

Criterios de avaliación
CA1.8 Revisáronse o material do grupo e o equipamento de cada participante e asegurouse o avituallamento necesario para as persoas participantes e para os cabalos durante a ruta
CA1.9 Aplicouse a normativa de benestar animal e de prevención de riscos laborais nas tarefas de revisión e de coidado realizadas
CA2.3 Preparáronse vías alternativas para os posibles pasos conflitivos da ruta ecuestre
CA2.4 Recoñecéronse os indicios naturais que poidan ser referente para a orientación, e os accidentes xeolóxicos e os ecosistemas de interese para a ruta ecuestre
CA2.5 Utilizáronse os instrumentos e mapas para se orientar en todos os tipos de condicións ambientais
CA2.6 Localizáronse os puntos para pasar a noite e os de evacuación
CA2.8 Aplicouse a normativa da zona da actividade para a planificación de itinerarios a cabalo
CA3.7 Aplicáronse os protocolos de actuación nas incidencias producidas
CA3.8 Preparáronse o espazo para os cabalos e as condicións para as paradas e para pasar a noite
CA3.9 Aplicouse a normativa de actividades ecuestres, a ambiental, a de benestar animal e a de prevención de riscos laborais da zona de actividade, nas tarefas realizadas durante os itinerarios
CA4.5 Descríbíronse e demostráronse as técnicas ecuestres que se vaian utilizar nas actividades
CA4.6 Aplicouse a normativa ambiental, de benestar animal e de prevención de riscos laborais nas actividades ecuestres recreativas
CA5.4 Desenvolvéronse xogos e xincanas a cabalo, seguindo o protocolo establecido
CA5.7 Elaboráronse actividades ecuestres de lecer para persoas con diversidade funcional, seguindo o protocolo establecido
CA5.8 Aplicouse a normativa ambiental, de benestar animal e de prevención de riscos laborais na realización de actividades ecuestres recreativas
CA6.8 Analizouse a aplicación da normativa sobre actividades ecuestres, a ambiental, a de benestar animal e a de prevención de riscos laborais nas actividades ecuestres recreativas realizadas

4.10.e) Contidos

Contidos
Alimentación e hidratación das persoas e dos cabalos nunha ruta ecuestre. Avituallamento durante a ruta. Cálculo de cantidade de alimentos sólidos e líquidos para cabalos en ruta. Cálculo de cantidade de alimentos sólidos e líquidos para as persoas participantes.
Persoal, documentación e permisos para as rutas ecuestres e para os cabalos. Permisos e documentos necesarios segundo a normativa de actividades no medio natural.
Normativa ambiental e interese pola protección ambiental; normativa de benestar animal, de actividades no medio natural en Galicia e de prevención de riscos laborais.
0Avaliación e xestión de riscos. Medidas preventivas para minimizar o perigo. Probabilidades. Consecuencias. Actuación, protocolo e control do grupo.
Normativa ambiental, de benestar animal e de prevención de riscos laborais. Normativa en rutas e actividades ecuestres en Galicia.
Variedade paisaxística e de carga de traballo.
Valores naturais e culturais, e recursos da zona: actividades de sensibilización. Actividades lúdicas. Localización e condicións dos espazos.
0Espazo para os cabalos en paradas. Preparación para pasar a noite. Aseguramento do cabalo entre etapas: estabulación, cercado eléctrico e atadura. Puntos de extracción con coche de asistencia de cabalos e xinetes. Interese pola protección do medio natural.
Normativa ambiental, de benestar animal, de prevención de riscos laborais e de actividades no medio natural de Galicia.
Técnicas de equitación e manexo do cabalo en rutas ecuestres. Explicación, demostración e axuda. Posta da cabezada, guía do cabestro e atadura do cabalo en ruta. Montar e botar pé a terra en ruta. Postura a cabalo en ruta. Axudas en equitación en ruta. Aplicación de manobras de apoio ás persoas participantes en ruta. Aplicación de protocolos de actuación en pasos de relativa dificultade. Axuda e apoio individualizado en pasaxes difíciles.
Técnicas específicas de axuda para persoas con diversidade funcional e/ou necesidades especiais.
Organización do grupo e da seguridade. Situacións comprometidas e formas de actuación: descontrol do cabalo e caídas. Control e preparación ante posibles caídas. Manobras de apoio a participantes con dificultades. Previsión de reaccións do grupo e os seus compoñentes na ruta ecuestre.
Técnicas ecuestres específicas. Traballo técnico coas persoas participantes. Transmisión das técnicas de equitación. Adaptación das técnicas ao nivel das persoas participantes. Adaptación das técnicas a persoas con diversidade funcional ou necesidades especiais. Equinoterapia e hipoterapia.
Normativa ambiental, de benestar animal e de prevención de riscos laborais en actividades ecuestres recreativas.
Normativa ambiental, de benestar animal e de prevención de riscos laborais en actividades ecuestres recreativas.
Elaboración de informes sobre a actividade. Propostas de medidas correctoras. Elaboración de informe de impacto ambiental. Informe de funcionamento de ruta ou actividade. Memoria de actividade. Avaliación e autoavaliación como estratexias de mellora de ruta ou actividade.
Normativa ambiental, de benestar animal e de prevención de riscos laborais en actividades ecuestres recreativas.

5. Mínimos exigibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

U.D.1 Se han definido criterios para recopilar información sobre o nivel individual e colectivo do grupo e para identificar señales de fatiga o de posibles conductas de riesgo.

C.A.1.1 Se ha proporcionado información os participantes sobre o itinerario, as características do caballo e o uso do equipo e do material para garantir a seguridade.

C.A.1.2 Se ha adoptado una organización e situación no grupo que permite o control do mesmo das dificultades dos participantes antes e durante a actividade .

C.A.1.3 Se han realizado maniobras de apoio os participantes que presentan dificultades na progresión pola ruta

U.D.2 Se han reconocido no terreno os puntos de dificultade e a dosificación do esforzo e dos descansos atendiendo as distancias e os desniveles polo que se realizará a ruta ecuestre.

C.A.2.1 Se han preparado vías alternativas para os posibles pasos conflictivos da ruta ecuestre.

C.A.2.2 Se han reconocido os indicios naturais que poden ser referente para a orientación e os accidentes xeolóxicos e ecosistemas que son de interese para a ruta ecuestre.

C.A.2.3 Se han preparado o espazo para os cabalos e as condicións para as paradas e a pernactación.

C.A.2.4 Se han localizado os puntos de pernactación e de evacuación.

U.D.3 Se han utilizado os instrumentos e mapas para orientarse en todo tipo de condicións ambientais.

C.A.3.1 Se han utilizado códigos de señais e aparatos de comunicación para transmitir durante a ruta información o grupo e en su caso, a axentes externos.

U.D.4 Se han descrito e demostrado as técnicas de equitación para una ruta ecuestre e se ha correxido aa execución das mesmas os participantes.

C.A.4.1 Se han aplicado os protocolos de actuación nas incidencias producidas.

U.D.5 Se ha aplicado a normativa ambiental, de benestar animal e de prevención e riesgos laborais nas tarefas realizadas.

C.A.5.1 Se ha aplicado a normativa ambiental, a de benestar animal e a de prevención de riesgos laborais

U.D.6 Se han caracterizado os tipos de actividades recreativas da empresa.

C.A.6.1 Se han seleccionado os espazos, as instalacións e os equipos para actividades ecuestres recreativas.

C.A.6.2 Se han establecido criterios de asignación de animais os distintos perfiles de participantes.

C.A.6.3 Se han descrito e demostrado as técnicas ecuestres que se van a utilizar nas actividades.

C.A.6.4 Realiza actividades ecuestres recreativas, según protocolo establecido, relacionando

C.A.6.5 Se han preparado os espazos, os animais e os materiais para as actividades ecuestres recreativas.

C.A.6.6 Se ha informado os e as participantes acerca das normas que deben seguirse nas actividades ecuestres recreativas.

C.A.6.7 Se ha instruido os e as participantes en equitación con obxectivo recreativo.

C.A.6.8 Se ha colaborado no desarrollo de xogos e gymkhanas a caballo, seguindo o protocolo establecido.

C.A.6.9 Se ha guiado do diestro a ponis durante os paseos infantis a caballo.

C.A.6.10 Se ha guiado en paseos a caballo e se ha colaborado no enganche e paseo de participantes en coche de cabalos.

C.A.6.11 Se ha colaborado nas actividades ecuestres de ocio para persoas con discapacidade seguindo o protocolo establecido.

U.D.7 Se ha comprobado previamente o comportamento de animais, equipos, materiais, instalaciones e espacios.

U.D.8 Se han recogido datos sobre a propia actuación e sobre as reacciones do grupo na actividade.

C.A.8.1 Se han registrado as incidencias en cuanto o axuste da actividade os tempos previstos.

C.A.8.2 Se han registrado as conductas dos animais que non sean adecuadas para a actividade ecuestre na que están implicados.

C.A.8.3 Se han recogido incidencias que afectan a la seguridad durante el desarrollo de las actividades.

C.A.9.4 Se ha valorado a adecuación dos equipos e dos materiais utilizados na actividade ecuestre.

C.A.9.5 Se ha rellenado a ficha de valoración da actividade según o programa da mesma.

C.A.9.6 Se han propuesto medidas correctoras dos desaxustes detectados e se ha elaborado un informe sobre a actividade ecuestre realizada.

U.D.9 Revisión, preparación e recogida de materiais, cabalos e medios para a practica.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN:

o longo de todo o módulo levarase a cabo un proceso de avaliación continua e integral do alumno/a que proporcionará información sobre a marcha da aprendizaxe, este seguimento farase diariamente tanto de xeito individualizado como nas relacións.

O modulo se dividira en

1- proba escrita , un examen tipo test, que tera un valor de 20%

2- traballo escrito . que tera un valor de 10%

3º Proba de manejo en cuadra , limpeza , arreos, cuidados equinos, tera un valor de 20%

4º Proba de monta e manexo do caballo , tera un valor de 40%

5- Asistencia y realizacion de las actividades diarias. tera un valor de 10%

Si algun alumno no realiza las pruebas tanto teoricas o practicas necesarias , tendra a evaluacion suspensa.

Si se suspende alguno dos exames , tera a avaliacion suspensa .

Anota para aprobar non podera ser menor do 5.

interpersoais e traballo en grupo segundo os criterios de avaliación contidos nas distintas unidades didácticas tendo en conta os seguintes criterios:

Os alumnos que non superen alguna proba deberan facer un examen final
una parte teorica e dous practica . 50% cada una.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

Para poder recuperar , tendran una prueba escrita tipo test,
un traballo sobre la organizacion de una ruta ecuestre. y una prueba de campo.
Tendran clases de apoyo no picadeiro para practicar os cuidados e o manexo ecuestre asi como a guia polo monte co caballo
a parte teorica sera un 20%
a parte de guia un 40%
a destreza na cuadra 30%
organizacion de eventos recreativos 10%

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

Se valorará as circunstancias persoais e laborais do alumno ou a alumna na xustificación desas faltas, cuxa aceptación será acorde ao establecido
no correspondente NOF (Normas de organización e funcionamento) do centro.

O alumnado que perdesse o dereito á avaliación continua terá dereito a unha proba final extraordinaria previa á avaliación final

En tal sentido, o alumno que perdesse o dereito á avaliación continua deberá estar pendente dos traballos DE REFORZO EN XERAL polo
profesorado, así como a realización dun exame final.

Os instrumentos que se empregarán para avaliar a estes alumnos son:

-- Proba escrita : incluirá diversas preguntas teóricas de toda materia, no que se incluirán de todas as unidades didácticas,

Os criterios de avaliación neste caso son:

- Os establecidos para cada unha das unidades didácticas.

- Interese amosado ao longo do curso hacia o módulo, hacia o grupo e preocupación solicitando atención en horas de titoría ou por medio do correo electrónico.

PROBAS FINAIS EXTRAORDINARIAS:

(Alumnos coa materia pendente do curso ou convocatoria anterior).

Previo ás datas de avaliación sinaladas pola Xefatura de Estudos, realizaranse as probas finais extraordinarias que consistirán no desenvolvemento de preguntas teóricas longas e curtas, de resposta múltiple, verdadeiro/falso e resolución de casos prácticos, confección de documentos.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

A Programación, como guía que se vai seguir no proceso de ensino aprendizaxe durante cada curso académico, e como garantía para o alumnado, debe ser cumprida íntegramente. Sen embargo, como elemento vivo que é, estará sometida a adaptacións en tempo e contidos, que darán lugar a correccións a introducir en futuros cursos, para que cumpra mellor a súa función. O seguimento levarase a cabo na aplicación informática destinada a tal fin.

En torno ao 20% do tempo asignado a cada Unidade Didáctica dedicarase a Avaliación, Recuperación, Actividades Comlementarias ou Extraescolares, para facilitar a superación do módulo.

A través da aplicación informática levarase a cabo o seguimento semanal da programación, comprobando si os contidos e as tarefas propostas se están cumprindo segundo a previsión establecida. No caso de establecer modificacións, estas serán recollidas e posteriormente incorporadas á Memoria de Fin de Curso.

Estas modificacións non deben ter a súa orixe só nos criterios do docente senón que este deberá considerar outros elementos á marxe da propia experimentación, facilitando a participación ao alumnado, para que exprese o seu grao de satisfacción co sistema seguido para acadar os obxectivos establecidos.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

1. Avaliación inicial, que se realiza ao comezo do curso e ao inicio de cada unidade didáctica.
se fara una evaluacion individual para cada alumno hasta el día , destacando posibles problemas, que se puedan arreglar,
se destacara las posibles perdas de evaluacion por falta de asistencia.
se prepararan as posibles probas a facer .
2. Avaliación formativa ou continua, a levar a cabo ao longo de todo o proceso de ensino aprendizaxe.
3. Avaliación final, realizada ao final do curso. Será a suma das valoracións parciais levadas a cabo durante a avaliación continua, unha vez aplicadas as %, segundo o peso na cualificación de cada Unidade Didáctica.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

Se hay algun alumno que necesita algunha medida de reforzo , se faran exercicios pola aula virtual, e tera que presentar distintos traballos por trimestres.

se lle faran exercicios semanais para poder comprender os temas.

Tera contacto directo co profesor para dadas e demais problemas que lle aparezcan.

se mandara todo o temario por aula virtual.

seguimiento semanal.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

A LOE contempla na súa relación de principios da educación, a transmisión daqueles valores que favorecen a liberdade persoal, a responsabilidade, a cidadanía democrática, a solidariedade, a tolerancia, a igualdade, o respecto e a xustiza, que constitúen a base da vida en común. Con esta referencia legal, debemos programar unha serie de temas e contidos a traballar de forma transversal a medida que imos abordando as distintas unidades didácticas do módulo. Deste xeito, procuraremos transmitir determinados valores simultaneamente a impartición dos contidos.

Con cada unha das conmemoracións establecidas no Calendario Escolar, o profesor ou profesora, poderá programar puntualmente actividades, temas ou charlas que, en colaboración coas establecidas pola Dirección do Instituto, contribúan a lograr os obxectivos marcados en relación coas mesmas.

Prestarase especial atención á celebración da Constitución, ao Día 1º de Maio, Día do Consumidor, Saúde, Europa, Medio Ambiente e Letras Galegas.

Resumo de valores que deben ser transmitidos de forma transversal:

- Educación ambiental, relacionada ca unidade formativa de saúde laboral (factores de risco físicos, químicos e biolóxicos) xa que é preciso sensibilizar ao alumnado respecto á necesidade de empregar materiais e sistemas inocuos, de cara á favorecer unha protección do medio e un aumento nos niveis de calidade e seguridade.
- Educación na Prevención de Accidentes, vinculado co tema de sinalización e prevención de accidentes de traballo. Aproveitaremos este contido curricular para poñer énfase na importancia de previr accidentes de todo tipo, xa non laborais senón tamén domésticos e de tráfico.
- Educación para a Saúde, presente en toda a unidade formativa de saúde laboral, especialmente nos temas de prevención de riscos e tamén no de primeiros auxilios. De novo, extrapolaremos este contido á vida non laboral: importancia dunha dieta sana e equilibrada, valoración positiva do exercicio físico e do deporte, potenciación da protección ante as enfermidades de transmisión sexual, embarazos non desexados, tabaquismo, etc.
- Igualdade de oportunidades / Rexeitamento do Sexismo / Multiculturalidade: a igualdade no acceso ao emprego e durante a súa realización é un contido curricular do módulo. Sen embargo, débese fomentar unha posición actitudinal axeitada, ao longo de todo o curso, transmitindo a importancia de respectar ao outro con independencia da súa orixe, sexo, raza, orientación sexual, ideoloxía, relixión, etc, así como valorar a diversidade cultural e humana como fonte de riqueza e non de conflito.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

tendremos la visualizacion de videos de formacion , e informacion , de guias , normativas, etc

Tendremos la visita de una asociacion de niños con dificultades funcionales fisicas y psicicas , donde aprenderemos a tratar y trababan con ellos en nuestro ambiente de trabajo.Tendremos la visita de un veterinario

.